

UNIVERZITA KARLOVA

Filozofická fakulta

**Zápis o části státní bakalářské zkoušky
Obhajoba bakalářské práce**

Akademický rok: 2017/2018

Jméno a příjmení studenta: František Špinka
Datum narození: 05.05.1994
Identifikační číslo studenta: 53694226

Typ studijního programu: bakalářský
Studijní program: Filozofie
Studijní obor: Filozofie
Identifikační číslo studia: 408797

Název práce: Human Corporeality in the Philosophy of George Berkeley
Pracoviště práce: Ústav filosofie a religionistiky
Jazyk práce: angličtina
Jazyk obhajoby: čeština
Vedoucí práce: doc. James Hill, Ph.D.
Oponent(i): Mgr. Jan Palkoska, Ph.D.

Datum obhajoby : 11.06.2018 **Místo obhajoby :** Praha

Průběh obhajoby: Student představil hlavní body své práce. Táže se, zda Berkeley považuje imaterialismus lidského těla za cosi reálného, a chtěl ukázat, jaká je povaha této reality, a jaký je vztah této skutečnosti k lidské a boží substanci. V jakém ohledu není téma lidské tělesnosti v kontextu Berkeleyho duchovního monismu dostatečně domyšleno. Vedoucí práce James Hill zdůraznil kvality práce. Jde o samostatnou interpretaci. Autor ukazuje, jak podstatné je pro pojednané souvislosti vnímání, včetně vidění, dále ukazuje, jak je tělesnost nezbytná pro individuaci a konečně autor pojednává o Berkeleyho vztahu k okasionalismu. Okasionalismus podle autora platí, pokud jde o vnější sféru, ale neplatí, pokud jde o vnitřní sféru. Dalším zajímavým přínosem práce je interpretace vztahu mezi Bohem a světem. Podle autora je svět Bůh, svět jsou archetypy, které jsou v mysli Boha.

Lze zmínit dva problémy. První obtíž tkví v tom, že pojetí vnitřního svět, v němž je vůle údajně suverénní, ústí v potenciální problém v tom smyslu, že vůle vlastně bude muset vyvolávat i volní akty. Klade se otázka, jak, a nabízí se odpověď, že bude potřebovat akty vůle, aby vyvolávala akty vůle, což povede k nekonečnému regresu. Existuje zde tedy nebezpečí, že tento výklad není zcela koherentní. Dále je pro Berkeleyho podstatné, že máme bezprostřední přístup ke světu, ale v autorově interpretaci se objevuje mezera mezi poznávajícím a poznávaným: realita je aktivní jsoučno, je to duše, Bůh, a pak jsou ideje v něčem klamně, protože v tom případě vypadají jako pasivní objekty, ale ve skutečnosti jsou aktivní. Objevuje se tedy propast mezi skutečností a zdáním.

Oponent práce Jan Palkoska považuje práci za nadstandardní výkon. Autor se odvážným způsobem zhostil tématu a díky velmi dobré znalosti a argumentačním schopnostem mu byl schopen dostát. Kritické připomínky se týkají především pojednání o okasionalismu a vztahu Berkeleyho k okasionalismu. Konkrétně mu není jasný

vztah hybridního řešení problematiky činnosti konečné duchovní substance vůči jejímu tělu, které autor hájí, a autorem odmítaným okasionalistickým hlediskem. Bylo by třeba blíže určit, co autor míní okasionalistickou příčinu. Buď to je tak, že naše volní akty jsou naprosto irelevantní, a pak dospějeme k určité podobě ne-aktivismu, anebo okasionalistické řešení spadá vjedno s hybridním.

Autor poznamenává, že vtělenost je vykládána v kontextu pojetí Boha, a tím do jeho pojednání vstupuje nutná dávka interpretace, protože sám Berkeley takové východisko nevolí. Připouští, že by bylo třeba více se věnovat vztahu Boha ke světu. Uznává, že rozdíl okasionalismu a vlastní pozice je nedotažený, ale nepovažuje tuto skutečnost za zásadní pro vlastní interpretaci. Zdůrazňuje rozměr epistemologický a ontologický daného problému. Substance musejí být aktivní, aby mohly poznávat, tzn. musíme být aktivní, ale zároveň je třeba zohlednit etický rozměr. Musíme disponovat volními akty, abychom mohli říct, že když se dopustíme hříšného chování, tak příčinou je člověk, nikoliv Bůh. Autor však nevylučuje, že je možné připustit okasionalismus, byť se vůči němu sám Berkeley vymezuje. Lze uvažovat tímto způsobem: jak je třeba chápat boží součinnost při naší aktivitě? Je to stále zprostředkování? Nebo Bůh poskytuje strukturu pro konání člověka? Podle autora Bůh smyslově vnímaný svět aktivně zapříčiňuje, a z tohoto hlediska by okasionalismus byl pro Berkeleyho přijatelný. Nakonec v určitém ohledu je hybridní řešení kombinací neaktivního pojetí a okasionalismu. Řešení je hybridní v tom smyslu, že je důraz kladen na aktivitu vědomí, ale zda se konkrétní akty ve světě dějí, nebo ne, je pro Berkeleyho irelevantní. Dále se autor věnuje námítce vedoucího práce: otevření propasti mezi jevem a věcí o sobě. Autor zásadní problém spatřuje v tom, že Berkeley se nevyjadřuje k tomu, jak existují předměty, které nevnímáme. Zmíněný problém tkívá v propasti mezi jevem a věcí o sobě, se musí vyjevit zákonitě. Komise ohodnotila práci jako výbornou.

Klasifikace obhajoby:	výborně	
Předseda komise:	Mgr. Martin Ritter, Ph.D. (přítomen)
Členové komise:	doc. James Hill, Ph.D. (nepřítomen)
	Mgr. Jan Palkoska, Ph.D. (nepřítomen)
	Mgr. Tereza Matějčková, Ph.D. (přítomen)
	Dr. habil. Jindřich Karásek, Dr. (přítomen)